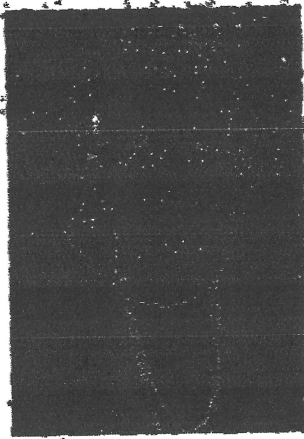

האחות של המעפילים

נחמה גוטמן, מפקדת בריאות הציבור, 1922-2010

נחמה גוטמן נולדה בחיפה להורים אנשי העלייה השנייה, וביטעה ללמוד סיעוד באוניברסיטה האמריקאית בניו יורק. עם חזרתה לארץ עברה הסמכה בבריאות הציבור בהרסה ועברה בקופת חולים בחיפה. עד שהתנדבה בספטמבר 1947 לצאת גלידת כאחות במחנה גות המעפילים בקפריסין.

הדית וייס, שכונה דוקטורט על הנשא, מתארת את המציאות שבה נתקלו האחיות: "מקפאות פרימיטיביות מאוב... תינוקות תלתיים, בעריסות מלל המישות, בקופסאות קרטון או במיטה עצמה של ההורים... מצב הניקיון והמזון חסרו מים ומעפילים רבים מכלו מפצעים ומדומות". כ-60 תינוקות נולדו במחנות מיר וחדש. העבודה שבציפת האות... לא מתחוללת מדי יום קטטורפות, גנדיא אתו הנסים והרבים המתרחשים כאן כתב מקפריסין רופא הילדים ריי ולטר פלק לאשתו ליחה הג'ונס, "הרסה וקופת חולים נטלו על עצמם להעניק למעפילים טיפול רפואי וסיעודי נאות".

זמן מה הייתה נחמה ואחותה הראשית במחנות, היא נשארה עם המעפילים עד שהאחוזן שבזמן שחרור, בפברואר 1949, 52 אלף מעפילים עברו במחנות, ויחסית לתנאי התברואה שיעור התמותה הוא נמוכים להפליא. בתורן 1948 כתב ריי עטאר, ראש משלוחת קר פ"ח לקפריסין: "אין פרט גבוה דיו לעובדות האויות, שלא חולות לה שיער אנרגיה חזק במאבק בתנאים הסניטאריים במחנה". במחנה פנשה נחמה את עם נחל גוטמן, כיום פרופטור אמר ריטוס למרע המדינה, שנשלח לקפריסין ללמד את המעפילים במסגרת סמינר דוטנברג. הוא היה

נחמה גוטמן

לבעלה ואני בנותיה, מוקי ויעל, מיכי (מיכל) ותלי ולי. אחרי ששבה לארץ, הצטרפה לשירותי הבריאות הממשלתיים, וכמשך כשלושה עשורים, עד שפרשה בסוף שנות ה-80, הייתה האחות המפקדת הארצית על בריאות הציבור. סגניתה או, לאה נחמן, מציינת שזכתה אף היא על כ-1,500 אחיות בתחנות לבריאות המשפחה ובבתי הספר יהודית שטיינר-פריד, לשעבר ראש בית הספר לאחיות בהרסה, מזכירה כי זו הייתה תקופה של גלי עלייה גבוליים, חסותיים נגד מגפות שוד פת. ושיחוק ילדים, וכל את תפקיד זה והם מילאה נחמה בבאקנות אר-ביד רכה. עם פרישתה התממדה לנסייעות עם בעלה ולטיפול במשפחה; מגלך לא פעם משורבת נעוהים, כשנפטרה בתה סלי-מקרטון, נשכר בה משהה האחות האולטימטיבית שבה אולי סברה כי ניתן היה בכל זאת לעשות דבר מה אולם, כשנולדה גינתה שני, האחות והאשתו לקחתה לחיקה בחזון רחב, בחודי הילדותה.

9.10.10